

Î N C H E I E R E

20 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii : Sveatoslav Moldovan, Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Constantin Vornicescu în interesele Mariei Filimonova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Verei Sarajinscaia împotriva Mariei Filimonova, notarului public Eugenia Conoval, intervenientul accesoriu Svetlana Gorșcova, Oficiului Cadastral Teritorial Florești cu privire la constatarea nulității absolute a contractului de înstrăinare a apartamentului cu condiția întreținerii pe viață,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către avocatul Sergiu Guțu în interesele Mariei Filimonova (Balan) și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Florești din 29 aprilie 2015, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă :

La 15 septembrie 2014, Vera Sarajinscaia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Filimonova, notarului public Eugenia Conoval, intervenientul accesoriu Svetlana Gorșcova, Oficiului Cadastral Teritorial Florești cu privire la constatarea nulității absolute a contractului de înstrăinare a apartamentului cu condiția întreținerii pe viață.

În motivarea acțiunii, reclamanta Vera Sarajinscaia a indicat că, s-a aflat în relații de căsătorie cu Balan Trofim, decedat la data de 06 martie 2009 și împreună au locuit în sat.Colbasna, r-nul Rîbnița, unde a continuat să locuiască și după decesul soțului său. După decesul lui Balan Trofim, prin hotărârea Judecătoriei Rezina din 31 octombrie 2013, a devenit succesoarea soțului decedat, iar certificatul de moștenitor legal eliberat la 02 februarie 2010, este dovada că dînsa a intrat în posesia patrimoniului succesoral ce-i aparținea soțului defunct.

Invocă faptul că în timpul vieții sale, Balan Trofim, a fost implicat la examinarea mai altor cauze civile cu referire la bunurile imobile amplasate în or. Florești, iar în cauzele civile după decesul lui Trofim Balan, dînsa a participat. Astfel, că unul din litigiile pe care le-a inițiat Trofim Balan, se referă la bunul imobil și anume la apartamentul nr. 2 din or. Florești, str. 31 August, 39, deoarece la data de 16 aprilie 1996, Coșciug Nicolae în calitate de proprietar a apartamentului nr. 2 din or. Florești str. 31 August, 39, a încheiat cu Balan Trofim un contract de înstrăinare cu condiția întreținerii pînă la moarte autentificat de notarul Svetlana Burduja la data de 16 aprilie 1996 și înregistrat sub nr. 2-923. La

18 aprilie 1996, contractul respectiv a fost înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Florești.

Menționează că la 06 iulie 2004, la Oficiul Cadastral Teritorial Soroca filiala Florești, Balan Trofim a aflat că contractul indicat mai sus a fost reziliat prin hotărârea Judecătoriei Florești din 11 noiembrie 1999, de asemenea aflînd că la 03 decembrie 1999 a fost încheiat un contract de înstrăinare cu condiția întreținerii pînă la moarte între Nicolae Coșciug și Maria Balan (Filimonova) autentificat de notarul Eugenia Conoval la data respectivă și înregistrat sub nr. 2810, care avea ca obiect apartamentul nr. 2 din or. Florești str. 31 August, 39.

Reclamanta explică că la 06 iulie 2004, fostul său soț a aflat despre faptul că în decembrie 1999, după dispariția lui Nicolae Coșciug, proprietar al apartamentului nr 2 din or. Florești, str. 31 August, 39 a devenit Maria Balan (Filimonova), fosta soție a lui Trofim Balan. Conform aceluși contract, Nicolae Coșciug s-a obligat să transmită în proprietatea Mariei Balan apartamentul litigios, care i s-a întors în baza hotărîrii Judecătoriei Florești din 11 noiembrie 1999, iar părțile la încheierea contractului dat cunoșteau despre faptul că apartamentul litigios ar aparține lui Balan Trofim cu drept de proprietate, conform contractului din 03 decembrie 1999, mai mult ca atît toate ședințele de judecată de examinare a cauzei prin care s-a dispus rezilierea contractului din 16 aprilie 1996, s-au desfășurat în lipsa lui Balan Trofim.

Indică reclamanta, că Balan Maria nu și-a executat obligațiile sale de întreținere a lui Nicolae Coșciug, deoarece ultimul după încheierea contractului sus menționat a dispărut fără veste, și deoarece Balan Trofim nu a fost de acord cu hotărârea din 11 noiembrie 1999, la 17 iulie 2004 a depus cerere de revizuire a acesteia, care prin încheierea din 26 octombrie 2004 a fost admisă și s-a dispus casarea hotărîrii menționate mai sus cu dispunerea examinarea cauzei în fond. Încheierea Judecătoriei Florești din 26 octombrie 2004 în partea casării hotărîrii Judecătoriei Florești din 11 noiembrie 1999 este la moment în vigoare. Iar cauza privind rezilierea contractului din 16 aprilie 1996 încheiat între Balan Trofim și Coșciug Nicolae a fost suspendată prin încheierea din 29 iunie 2011 a Judecătoriei Florești, ca ulterior să fie reluată examinarea cauzei la cererea Verei Sarajinscaia din 11 decembrie 2013. La data de 02 iunie 2014 Judecătoria Florești prin încheierea prin care s-a dispus încetarea procesului, în cauza civilă la cererea lui Coșciug Nicolae împotriva lui Balan Trofim cu privire la rezilierea contractului de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață, deci contractul de înstrăinare a apartamentului cu condiția întreținerii pînă la moarte nr.2-923 din 16 aprilie 1996 încheiat între Coșciug Nicolae și Balan Trofim este în vigoare pînă la moment, și acest apartament urmează a fi înregistrat pe numele cet. Balan Trofim ca ulterior să revină succesorilor acestuia și anume reclamantei Sarajinscaia Vera.

Mai menționează că, din 18 iunie 2014 contractul încheiat între Cosciug Nicolae și Balan Maria nu mai are valoare juridică și urmează a fi constatată nulitatea acestuia întrucît contractul de înstrăinare a apartamentului cu condiția de întreținere pînă la moarte nr. 2- 923 din 16 aprilie 1996 încheiat între Coșciug Nicolae și Balan Trofim a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile, înainte de contractul de înstrăinare a apartamentului cu condiția de întreținere pînă la moarte încheiat între Coșciug Nicolae și Balan Maria, autentificat ce notarul Eugenia Conoval la data de 03 decembrie 1999.

Prin urmare, cere Vera Sarajinscaia constatarea nulității absolute a contractului de înstrăinare a apartamentului cu condiția de întreținere pînă la moarte, încheiat între Coșciug Nicolae și Balan Maria, autentificat de notarul Eugenia Conoval la data de 03 decembrie 1999 și înregistrat sub nr. 2810, anularea înregistrării dreptului de proprietate înscris pe numele cet. Filimonova Maria în Registrul bunurilor imobile asupra apartamentului nr. 2, situat în or. Florești str. 31 August, 39, cu nr.cadastral 450100024501002.

Prin hotărîrea Judecătorei Florești din 29 aprilie 2015 acțiunea a fost admisă și a fost constatată nulitatea absolută a contractului de înstrăinare a apartamentului cu condiția de întreținere pînă la moarte, încheiat între Coșciug Nicolae și Balan Maria autentificat de notarul privat Eugenia Conoval la 03 decembrie 1999 sub nr. 2810. A fost anulată înregistrarea dreptului de proprietate înscris pe numele Mariei Filimonova în Registrul bunurilor imobile asupra apartamentului nr. 2 situat în or. Florești, str. 31 August, 39, cu numărul cadastral 450100024501002. A fost menținută încheierea instanței de judecată din 16 septembrie 2014 privind asigurarea acțiunii prin ordonarea sechestrului pe imobilul-apartamentul nr. 2 cu numărul cadastral 450100024501002 amplasat în or. Florești, str. 31 August, 39, pînă la executarea definitivă a hotărîrii după care urmînd a fi considerată anulată.

La 25 mai 2015, Maria Filimonova a depus cerere de apel împotriva hotărîrii primei instanțe.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2016 a fost respins apelul declarat de către Maria Filimonova, fiind menținută hotărîrea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel la emiterea deciziei s-a bazat pe prevederile art. 839 alin. (1), art. 446 și 500 alin. (1) Codul civil (în redacția anului 2000) precum și art. 132 Codul civil (în redacția anului 1964) concluzionînd că contractul cu privire la întreținerea pînă la moarte încheiat între Coșciug Nicolae și Balan Trofim a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile primul, astfel că Balan Trofim a dobîndit primul dreptul de proprietate în baza contractului încheiat, deoarece conform legislației dreptul real asupra bunului imobil supus înregistrării apare doar din momentul înregistrării.

De asemenea, instanța de apel a reținut că contractul de înstrăinare cu condiția întreținerii pînă la moarte nr. 2-293 din 16 aprilie 1996 în prezent este valabil, dat fiind că prin încheierea Judecătorei Florești din 02 iunie 2014, procesul în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Nicolai Coșciug împotriva lui Balan Trofim cu privire la rezilierea contractului de înstrăinare cu condiția întreținerea pe viață a fost încetat, iar încheierea respectivă a devenit definitivă la 18 iunie 2014 și prin urmare a conchis că soluția primei instanțe cu privire la declararea nulității contractului din 03 decembrie 1999 este legală, deoarece acesta nu are obiect material legal, fiind înregistrat pe numele altei persoane, afectează valabilitatea contractului în vigoare, or, conform art. 220 alin. (1) Codul civil actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sunt nule dacă legea nu prevede altfel.

La 16 mai 2016, avocatul Constantin Vornicescu în interesele Mariei Filimonova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea

acestui și casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Recurentul, avocatul Constantin Vornicescu în interesele Mariei Filimonova, în motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, deoarece incorect instanța a apreciat circumstanțele cauzei și ca urmare greșit a aplicat normele legii.

Menționează că atât instanța de fond cât și instanța de apel urma să aplice prevederile Codului civil, în redacția anului 1964 și sub aspect de nulitate, de reziliere a contractului și sub aspect de prescripție, norme care au fost intenționat ignorate de instanța de fond și de apel, iar pe alocuri intenționat au fost aplicate normele Codului civil în redacție nouă.

De asemenea, a menționat că instanțele de judecată au ignorat reglementările legale în ceea ce privește termenul de prescripție în cazul schimbării persoanei din obligații, or, art. 80 Codul civil, redacția anului 1964, prevede că schimbarea persoanelor din obligație nu atrage schimbarea termenului de prescripție, or la data de 26 decembrie 2007 momentul de scoatere a cererii similare de pe rol a lui Balan Trofim, ultimul nu a contestat încheierea în cauză pe parcursul vieții sale, după cum nu a contestat încheierea nici Vera Sarajinscaia.

La 07 iulie 2016, Vera Sarajinscaia a depus referință solicitând declararea recursului depus de către Maria Filimonova ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate.

Din actele pricinii rezultă că decizia motivată a Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2016 a fost recepționată de către avocatul recurente Sergiu Guțu la 16 martie 2016, iar la 16 mai 2016, adică în termenul prevăzut de lege, avocatul Vornicescu Constantin în interesele Mariei Filimonova a depus cererea de recurs.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronată, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de avocatul Constantin Vornicescu în interesele Mariei Filimonova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Argumentul invocat în recurs precum că, instanțele judecătorești la emiterea hotărârilor au aplicat greșit normele de drept material nu poate fi reținut, deoarece circumstanțele cauzei au fost determinate de instanțele judecătorești și apreciate corect cu argumentări adecvate bazate pe normele de drept, ce reglementează raportul juridic în litigiu.

Astfel, instanța de recurs notează că, Constantin Vornicescu în interesele Mariei Filimonova nu a invocat nici un argument în vederea ilegalității deciziei instanței de apel.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se axează asupra fondului cauzei, referindu-se la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține și jurisprudența CEDO conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede putere de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcel contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când motivele recursului indicate în cazul din speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii atât în prima instanță cât și instanța de apel, asupra căreia instanța de apel s-a pronunțat în modul corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Constantin Vornicescu în interesele Mariei Filimonova ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Constantin Vornicescu în interesele Mariei Filimonova se consideră inadmisibil .

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru